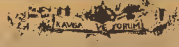

Bütün ülkelerin
proleterleri birlesin!Devrimin de partinin de
güvencesi işçilerdir!
Tanklarla gelen
devrimle gidecektir!Karkâren hemü
velâtan vekbin!

İŞÇİNİN SESİ

Yıl:8, Sayı:209-210
27 Eylül 1982

CFTX AL

III

TKP DAVASI İDDİANAMESİ

“ç) Aday üye, bu süre içinde, parti örgütünün verdiği görevleri, işleri yapar, bağlı olduğu örgütün toplantılarına gider. Partinin programı ve tüzüğünü öğrenir, politikasını izler.

“3. Parti üyesinin ödevleri:

“a) Sıkı, bilinçli, parti disiplinine, gizlilik ve örgüt ilkelerine kesinlikle uymak, parti sırlarını titizlikle saklamak; partinin politikasını doğrulukla, kararlarını olduğu gibi uygulamak, partinin, örgütün verdiği görevleri eksiksiz yerine getirmek.

“b) İşçiler, köylüler, emekçi yığınlar, halk arasında Türkiye Komünist Partisi'nin politikasını yaymak, bu politikayı onlara mal etmek için çalışmak, partinin görüşlerini, yakın ve uzak amaçlarını anlatmak, yığınları bilinçlendirmek ve bunlar arasından girişken ve aktif elemanları parti sıralarına çekmek.

“c) Yığınlarla sıkı bağ kurmak, yığın örgütlerinde, işçi sendikalarında, gençlik, öğretmen, öğrenci, spor örgütlerinde, köylüler arasında çalışmak, bunların hareketlerine katılmak, Komünist Partisi'nin öncülük rolünü sağlamak, partiyle halk arasındaki bağları sürekli kuvvetlendirmek.

“ç) Memlekette politik gelişmeleri izlemek, halkın düşüncelerini, eğilimlerini sürekli öğrenmek, yığınların sesine kulak vermek, bunları partiye bildirmek, halkın istem ve isteklerinin gerçekleşmesi için yürüttükleri savaşa aktif katılmak, onların savaşlarından, deneyimlerinden ders almak, onları aydınlatmak, bilinçlendirmek, savaş güçlerini arttırmak.

“d) Halkın devrimci ve ulusal bağımsızlık savaş geleneklerini, Komünist Partisi'nin tarihini öğrenmek, partinin politik, ideolojik, örgütsel birliğini kuvvetlendirmek bu birliği herşeyle savunmak, partinin Leninci birliğinin, onun temel taşı olduğunu unutmamak.

“e) Partiyi burjuva ideolojilerine karşı savunmak, kişiye tapma gibi anti-Leninci eğilimlere, buyrukçuluğa, başı bozukluğa, liberalizme-hoş görürlüğe, fraksiyonculuğa, likidatörlüğe, sağ “sol” her tür oportünizme, anarşizme, Maoçuluğa, Troçkistliğe karşı amansızca

savaşmak.

“f) Kendisinin, politik, kültürel, teorik Marksist-Leninist bilgisini pratikle birleştirmek, komünist bilincini durmadan yükseltmek, arkadaşlarına bu yolda yardım etmek.

“g) Politik uyanıklıkta örnek olmak, partiye polis ajanlarının, düşmanın sızmasına karşı gözlerini dört açmak, partiyi her yönden kollamak.

“h) Partiyeye karşı yüreği açık olmak, ondan hiçbir şeyi saklamamak, olanları, olayları hiç kimsenin ters göstermesine yol vermemek, eksiklikleri, yanlışlıkları eleştirmek, bunları açıklığa kavuşturmak, gördüğü yanlışları, davranışları üst örgütlere, Merkez Komitesi'ne bildirmek, eleştirmenin parti demokrasisinin vazgeçilmez ilkesi olduğunu unutmamak.

“ı) Parti yayınlarını yığınlara yaymak, dağıtmak.

“i) Toplum içinde, yaşamında, davranışlarında dürüst olmak, komünist morali temiz tutmak.

“j) Kadro seçerken ön yargılara, dostluk, gözdelik, dalkavukluk duygularına kapılmamak.

“k) Çalıştığı, oturduğu yerden başka bir yere gidecek, orada kalacak olursa bunu bağlı bulunduğu parti örgütüne, sekreterine bildirmek, memleket dışına çıkacak olursa Merkez Komitesi'nden izin almak, gideceği yerde parti örgütü varsa ona bu yolda bağlanmak.

“l) Proleter enternasyonalizmi, komünist dayanışması, işçi-köylü bağlaşıklığı için olan savaşı sürekli kuvvetlendirmek.

“4. Parti üyesinin hakları:

“a) Bağlı olduğu parti örgütünün toplantılarına katılmak.

“b) Tüzük gereğince parti organlarını seçmek ve bu organlarda her ödev seçilmek.

“c) Parti toplantılarında partinin politikası, taktiği, tutumu, gündemdeki sorunlar üzerinde açılan tartışmalara katılmak, görüşlerini burada açıkça, hiç çekinmeden söylemek.

“ç) Ele alınmasını, tartışılmasını, bir karara bağlanmasını doğru bulduğu

sorunları parti toplantılarında serbestçe ileri sürmek.

“d) Parti politikasına aykırı gördüğü davranışları, yanlışları, arkadaşlarını, yöneticilerini eleştirmek, bağlı olduğu örgütün çalışmaları hakkında, toplantılarda bilgi istemek, çalışmalarda görülen aksaklıkların, yanlışlıkların, nedenlerini sormak ve aratılmasını istemek.

“e) Partinin politikasına aykırı gidenlere, görevini kötüye kullananlara, konspirasyon-gizlilik kurallarını bozanlara, kaygısız, pasif kalanlara, parti tüzüğünün normlarını çiğneyenlere, geveze ve dalkavuklara karşı savaşmak.

“f) Partinin gazete ve dergilerine yazı yazmak, görüşlerini belirtmek.

“g) Her üye görüşünü, bağlı olduğu parti örgütünde ortaya koyar, karar alınmasını ister, kararı beğenmiyorsa bunu üst parti organlarına, ta Merkez Komitesi'ne kadar iletir, fakat alınan karara kesinlikle uyar, uymazsa disiplin cezası görür.

“h) Parti üyesi, parti örgütünde, tutumu, davranışları tartışılıyorsa, yahut hakkında disiplin cezası isteniyorsa, gizlilik ve güvenlik ilkelerini bozmamak şartı ile, bu toplantılarda bulunur.

“ı) Örgüt dışında parti çalışmaları eleştirilemez, fakat parti üyesinin, tüzük çerçevesinde yapacağı eleştirme, özeleştirme hakkına dokunulamaz.

II. Örgüt ilkeleri

“5. Komünist Partisi demokratik santralizme dayanır, organları Marksizm-Leninizm ilkelerine göre kurulur.

“Demokratik santralizm ilkeleri:

“a) Azınlık çoğunluğa, her parti üyesi bulunduğu örgüte, zincirleme alt örgütler üst örgütlere, bütün parti örgütleri, kongreler arası, Merkez Komitesi'ne bağımlıdır.

“b) Partinin eylemlerini, memleket çapında Merkez Komitesi yönetir.

“c) En aşağıdan en yukarıya kadar bütün parti organları seçilir veya atanır. Gizlilik koşullarının olanaklarına göre alt örgütler üst örgütlerin ve organların karar ve direktiflerine kesinlikle uyar.

"ç) Partide kolektif yönetim uygulanır. Bu ilke, tepeden, bireysel yönetimle bağdaşmaz. Bununla birlikte, kişisel yönetim ve sorumluluk, tüzük çerçevesinde işler. Her parti üyesine girişim ve aktivitesini gösterebilmeye olanakları sağlanır.

"d) Bütün parti örgütleri ve organları, yetkileri çerçevesinde, kendi iç sorunlarını görüşür, partinin genel politikasına, kararlarına aykırı düşmemek şartı ile kararlar alır.

"e) Her parti organı hem kendi parti örgütü önünde, hem üst parti organları önünde, dönem dönem hesap verir.

"f) Yönetici üst organlar, alt örgütlerin önünde duran sorunları çözebilmelerine yardım eder, alt örgütlerin ve üyelerin sesine kulak verir, deneylerinden yararlanır.

"g) Gizliliği bozmamak şartı ile partinin politikası üstüne parti örgütlerinde tartışma açılır. Ama, böyle bir tartışmayı il komitelerinin çoğu isterse, güdülen parti politikası üzerinde oybirliği olmadığına Merkez Komitesi üyelerinin çoğunluğu karar verirse, yahut Merkez Komitesi çoğunluğu güdülen politika ve taktiğin doğruluğunu kabul etmekle birlikte, bunu sınamak için böyle bir tartışmanın açılmasını uygun görürse yapılır.

"h) Merkez Komitesi'ne bağlı organlar, doğrudan doğruya Merkez Komitesi tarafından yürütülür.

"ı) Gizlilik koşullarında santralizm ağır basar. Merkez Komitesi konspirasyon veya başka bir nedenle bütün bir komiteyi dağıtır, yenisini kurar, komiteye atama yapar. Bu Politik Büro'nun kararı ile olur.

"i) Tutuklamalar sonucu veya başka nedenlerle Merkez Komitesi'nin üye kadrosunda boşalma olursa, aday üye de yoksa, en sağlam, atılgan, bilinçli militanlardan Merkez Komitesi'ne kooptasyon yoluyla, üye alınır. Hiçbir Merkez Komitesi üyesi, sekreter de olsa tek başına kooptasyon yapamaz.

"6. Parti, memleket çapında bütün parti örgütlerini kapsar.

"7. Parti örgütleri üretim ilkelerine, çalışma, oturma ve memleketin administratif (yönetimsel) bölünüşüne göre kurulur.

"8. Örgüt sistemi aşağıdan yukarıya şöyledir şöyledir: Hücre-parti gurubu, semt komitesi, bölge komitesi, il komitesi, Politik Büro, Merkez komitesi, Kongre.

"9. Her parti örgütünün en yüksek organı, o örgüt üyelerinin genel toplantısı ve kongresidir.

"10. Genel toplantı ve kongre o örgütün eylemlerini yöneten komiteyi seçer. Gizlilik koşullarında bu komiteler üst örgütler tarafından atanır.

"11. Köy komiteleri bölge komitelerine veya doğrudan doğruya il komitelerine bağlıdır.

III. Temel örgüt - hücre

"12. Hücre partinin temel örgütü, omurgasıdır. Bu temel öbekler, komünist partisini işçi sınıfıyla, köylü, emekçi halk yığınlarıyla bağlar.

"13. Hücre, aynı iş yerinde çalışan veya aynı yerde oturan komünistlerden oluşur.

"14. Hücreler-guruplar: Fabrikalarda, atölyelerde, madenlerde, ulaşımda, posta-telgrafta, silahlı birliklerde, işletme bürolarında, dairelerde, yüksek okullarda, mahallelerde kurulur.

"15. Hücreler-guruplar işyerlerinde olmazsa, aydınlar, serbest meslekten olanlar, esnaf ve zanaatçılar, kadınlar arasında kurulur.

"16. Temel örgütleri, semt, bölge, il komiteleri, üst sorumlu organlar düzenler. Gizlilik koşulları nedeniyle hücreler, guruplar üç ve en çok beş üyeden oluşur. Bir işletmede, büyük fabrikalarda, birkaç, ayrı ayrı hücre kurulabilir. Sıkı konspirasyona uyarak, bunları yönetecek, üst örgütle bağ sağlayacak, üç üyeyi geçmemek şartıyla bir komite atanır.

"17. Temel örgüt-hücre, olağan toplantıda, sorumlu bir sekreter seçer. Üst organ sekreter için aday gösterir. Gurup üyeleri, aralarında iş bölümü yapar. Sekreter, alınan kararların uygulanmasına bakar. Gurubun çalışmalarından sorumludur. Hücre toplantılarını düzenler, toplantı gündemini üyelere danışarak hazırlar, toplantının ne zaman, nerede yapılacağını bildirir, üyelik kesneklerini toplar, kasa tutar. Üyelerden biri yayın işleri, biri yığın eylemleriyle uğraşır. Hepsini birbirlerinin işlerinden sorumludur. Temel gurubun yüksek organı genel toplantıdır. Hücreler, kentlerde semt komitelerine, ilçelerde bölge komitelerine veya doğrudan doğruya il komitelerine bağlıdır. Normal koşullarda temel örgüt 15 günde bir toplanır, sekreter rapor yapar, karar alınır.

"18. Temel örgütün ödevleri:

"a) Partinin değişik alanları kapsayan politikasını, programını belge ve sloganlarını yığınlarla yaymak, bunları yığınlarla mal etmek için savaşmak.

"b) Fabrikalarda, iş ve oturma yerlerinde yığınların istem ve isteklerine kulak vermek, bunların gerçekleştirilmesi yolunda yığınlarla yol göstermek, bu savaşlara aktif katılmak, grev ve gösteri yürüyüşlerinde politik girişimi elde tutmak.

"c) Değişik halk yığınlarının istekleri için olan direnişleri işçi sınıfının savaşlarıyla, bütün halkın ulusal bağımsızlık ve sosyal kurtuluş için olan mücadelesiyle bağlamak.

"ç) Partinin politikası üstüne yığınların, halkın görüş ve düşüncelerini, yığınlar arasındaki eğilimleri sorumlu üst parti örgütlerine bildirmek.

"d) Parti yayınlarını, gazete, dergi,

broşür, kitap, bildiri ve çağrılarını yaymak, parti yayınlarını yığınların durumlarını yansıtan, isteklerini dile getiren yazı ve haberlerle beslemek.

"e) Partiyeye yeni yeni üyeler kazanmak.

"f) Temel örgütün eylemlerine giren bütün sorunları görüşmek, tartışmak, bunlar üzerinde karar almak, eleştiri, özeleştiri yapmak, yanlışları bulup ortaya koymak, bunlardan ders çıkarmak.

"g) Marksizm-Leninizm ilkelerini yaymak, bu ilkelere göre ve partinin politikası üzerinde parti üyelerinin teorik, politik, kültürel her bakımdan gelişmelerine yardım etmek, parti üyelerini proleter enternasyonalizmi ilkeleleriyle yetiştirmek.

"h) Bütün gurup üyelerinin sıkı parti disiplinine uymalarını kontrol etmek, çalışmalarını denetlemek, onlara devrimci uyanıklık aşılacak, partiyeye ters akımlara karşı tutmak, her türlü oportünizmle, likidatörlerle, polis ajanlarıyla savaşmak, partinin güvenliğini sağlamak.

"19. Temel örgütler partinin Leninci birliğini, bütünlüğünü savunur. Hücreler-parti gurupları, yığınlarla, özellikle sendika, işçi hareketleriyle ne kadar sıkı bağlanırsa savaşlarda o kadar başarılı olur.

IV. Semt komitesi

"20. Semt komitesi, büyük kentlerin bir semtinde çalışan hücreleri, parti guruplarını yöneten parti organıdır. Semt komiteleri ilk komitelerine bağlıdır. İl komitelerine hesap verirler.

"21. Semt komiteleri, kendilerine bağımlı temel örgütlerin, parti guruplarının veya hücrelerin temsilcilerinden kurulur. İlegal, sıkı gizlilik koşullarında semt komitesine seçilecek adayları ve sekreteri il komitesi gösterir, seçimi onaylar.

"22. Semt komitesi, gizlilik koşullarında, genellikle üç ve en çok beş üyeden oluşturulur. Semt komitesinin yüksek organı toplantıdır. İki toplantı arasında sorumlu yetkili sekreterdir. Komite toplantılarının arası, olağan durumlarda, bir ayı geçemez.

"23. Semt komitesinin görevleri:

"a) Semt komitesi, bulunduğu semtteki hücrelerin-parti guruplarının eylemlerini yönetir.

"b) Çalışma alanını kapsayan semtteki temel örgütlerin parti kararlarını doğru uygulamalarına, parti politikasını kavramalarına, karşılarına çıkan sorunları çözebilmelerine yardım eder.

"c) Yeni hücreler-parti gurupları kurar. Komite, yeni örgütlerin gelişmesine, üyelerin Marksizm-Leninizm ilkelerini, partinin kuruluş kurallarını, programını partinin savaş tarihini, savaş geleneklerini öğrenmelerine, bilinçlenmelerine yardım eder.

“ç) Komite, bulunduğu semtte halkın yaşamı ile, somut sorunlarıyla istem ve istekleriyle yakından ilgilenir, bunların elde edilmesi için yığınların direnişlerini örgütler, partinin politikasını belge ve sloganlarını yığınlara yayar.

“d) Komite, özellikle işçi semtlerinde, işçi yataklarında, fabrikalarda, sendikalarda yuvalanmaya, yönettiği, kendisine bağımlı temel örgütleri kuvvetlendirmeye önem verir.

“e) Semt komitesi, temel örgütlerin, parti üyelerinin gizlilik kurallarına, yöntemlerine sıkı sıkıya uymalarını kontrol eder. Komite, Marksizme-Leninizme aykırı her tür akımlarla, partiye sızmak isteyen her tür ters, burjuva ideolojisi ile amansızca savaşır, kendisine bağımlı örgütleri bu kurallara göre yetiştirir.

“24. Komite görev bölümü:

“a) Sekreter örgüt ve bağ kurma işlerine bakar. Üyelik keseneklerini toplar, kasa tutar. Komite toplantılarının gündemini üyelere danışarak hazırlar, yerini, zamanını saptar. Komiteyi, gerekince olağanüstü toplantıya çağırır.

“b) Propoganda ve yayın işleri görevlisi.

“c) Yığın örgütleri görevlisi.

V. Bölge komitesi

“25. Bölge komitesi, partinin ilçe, bucak ve köylerdeki temel örgütlerini, komitelerini yöneten organdır. Bölge komitesi il komitesine bağımlıdır, ona hesap verir.

“26. Bölge Komitesi kendisine bağımlı örgüt ve komitelerinin temsilcilerinden kurulur. Sekreter adayını il komitesi gösterir. Seçilen komiteyi il komitesi onaylar. Bölge komitesinin genel toplantısı yılda bir yapılır. Olağanüstü toplantı il komitesinin önerisine bağlıdır. Genel toplantı bölge komitesinin çalışma raporunu dinler, tartışır, onaylar. Yeni çalışma programı hazırlar.

“27. Bölge komitesi: İlçe, bucak ve köylerde temel örgütler-parti gurupları, komiteler kurar, bunların çalışmalarına yardım eder, onlara yön gösterir. Bölge komitesi çalıştığı bölgenin özelliklerini gözönünde tutar. Fabrikalarda, maden ocaklarında, tarım işçileri, makinistleri, teknisyenleri, mühendisleri, köy öğretmenleri arasında, uyanık köylüler arasında partinin politikasını yaymak, örgüt kurmak, yığın çıkışlarını, köylü hareketlerini örgütlemek, bu hareketlere önyak olmak eylemlerine ayrıca önem verir.

“28. Bölge komitesi, gizlilik nedeniyle, beş üyeyi geçemez. Bölge komitesinin yüksek organı konferansıdır. İki konferans arasında yüksek, sorumlu organ bölge komitesidir. Komitenin görevleri, komite üyeleri arasında bölüşülür.

“a) Sekreter örgüt işlerine bakar,

hem alt, hem üst örgütlerle bağları sağlar, üyelik keseneklerini toplar, kasa tutar. Sekreter, komitenin toplantılarını düzenler.

“b) Yığın işleri görevlisi, bu işlerden sorumludur.

“c) Propaganda ve ajitasyon işleri görevlisi.

VI. İl komitesi

“29. İl komitesi, bulunduğu ilin sınırları içindeki parti örgütlerini: bölge, semt komitelerini, fabrika, mahalle, nerede varsa bütün alt ve temel örgütleri yönetir, bunların çalışmalarına yön verir. İl komitesi, Merkez Komitesi'ne bağımlıdır. Merkez Komitesi'ne ve Politik Büro'ya hesap verir.

“30. İl komitesi, kendisine bağımlı alt örgütlerin üyelerinden kurulur. İl kongresi olanak oranlarına göre toplanır. Toplantı aralarının bir yılı geçmesine gayret edilir. Olağanüstü durumlarda kongrenin toplanmasını Merkez Komitesi saptar. İl kongresi, komitenin hesap raporunu dinler, tartışır, onaylar. Kongre il ölçüsündeki bütün parti sorunlarını, ilin durumu ile ilgili özel konuları görüşür. Merkez Komitesi'nin, Politik Büro'nun öne sürmüş olduğu sorunların nasıl çözümlendiğini, parti politikasının nasıl uygulandığını görüşür. Kongre, en az üç yıl stajı olan, girişken militanlardan yeni komiteyi kurar. Komite sekreteri seçer. Sekreter adayını Merkez Komitesi gösterir. Komite gizlilik koşullarında yedi üye den fazla olamaz. İl komitesi konspirasyonu daha iyi sağlamak nedeniyle gerekirse sekreterle birlikte üç üyeden kurulu bir yürütme bürosu seçer.

“31. İl komitesinin görevleri:

“a) Parti kongresinin, Merkez Komitesi'nin ve Politik Büro'nun kararlarını, partinin politikasını, kendisinin eylem çerçevesi, çalışma sınırları içinde yürütür. Merkez Komitesi'nden gelen direktif ve önerileri uygular.

“b) Yeni yeni örgütler kurar, partiye yeni kadrolar yetiştirir. Bulduğu ilin özelliklerini, yığınların eğilimlerini, hareketlerini gözönünde tutarak kendisine somut çalışma planı hazırlar.

“c) Partiyi kuvvetlendirmek, işçi sınıfı, köylü, emekçi yığınları ve ilerici aydınlar arasında partinin temellerini genişletmek için savaşır.

“ç) Yığın örgütlerinde: Sendikalarda, yurtsever gençlik, öğrenci, öğretmen derneklerinde, bütün anti-emperyalist, gerici karşı örgütlerde, bu örgütlerin legalitesini bozmamak şartıyla, komünistler gizlilik kurallarına uygun eylem gösterir.

“d) İl sınırları içindeki yığın hareketlerine, işçi grevlerine, köylü çıkışlarına, esnaf, zanaatçı, serbest meslek guruplarını, orta tabakaları kucaklayan direnişlere yön vermek, onlara yol göstermek il komitesinin somut eylemlerini içerir.

“e) Parti üyelerinin bilinçlenmele-

rine, Marksçı-Leninci eğitim alabilmesine çalışır.

“f) İl komitesi, eylemleri hakkında, belli dönemlerde, kendisine bağlı alt örgütlere bilgi verir.

“32. İl komitesi görevlerini daha olumlu, verimli yapabilmek, kendisine bağımlı yerel örgütlerin çalışmalarına operatif, canlı nitelik verebilmek için, il komitesi veya yürütme bürosu içinde görev bölümü yapar:

“a) Sekreter örgüt işlerine bakar ve kasa tutar.

“b) Gizli teknik, basın, yayın görevlisini ayırır.

“c) Propaganda, ajitasyon ve yığın işleri sorumlusunu saptar.

VII. Merkez Komitesi

“33. Merkez Komitesi, iki kongre arasında, partinin en yüksek yönetim organıdır. Merkez Komitesi'ni kongre seçer. MK kongrenin kararlarını, partinin program ve tüzüğünü uygular. Bütün parti örgüt ve organlarının eylemlerini yönetir. Merkez Komitesi başka partilerle, komünist, işçi, sosyalist partileriyle ilişkilerde TKP'yi temsil eder.

“Merkez Komitesi kongreye karşı sorumludur, ona hesap verir.

“34. Merkez Komitesi, üyeleri arasından, bir Politik Büro, bir genel sekreter ve sekreterlik seçer.

“35. Merkez Komitesi:

“a) Politik Büro'nun raporlarını dinler, görüşür, karar alır.

“b) Partinin basın, yayın organlarına sorumlu redaktörler atar.

“c) Kadro işlerini, kadro dağılımını düzenler, kontrol eder.

“ç) Yardımcı organlar: Örgüt, yayın, ideoloji, sendika, köylü, gençlik v.b. sorunlarla uğraşan büro, komisyon, seksiyonlar kurar. Bu dalların yönetiminde işbölümü yapar.

“d) Politik veya gizlilik nedenleriyle, bütün bir örgütü dağıtır, yenisini kurar veya bir örgütü birkaç örgüte böler. İl, bölge komitelerine yönetmen gönderir.

“e) Kongre yapma olanağı yoksa, il ve bölge komiteleri delegelerinin de katılmasıyla, konferansı toplar. Konferans MK'nin raporunu dinler, gerekirse program ve tüzükte değişiklik yapar, komiteye yeni üyeler alır.

“f) Olağanüstü hallerde Merkez Komitesi üyeliğine, aday üye de kalmamışsa, militan, sağlam parti üyelerinden kooptasyon yapar. Yalnız, alınacak üyenin en az beş yıllık parti stajı olması gerekir.

“g) Parti üyelerince ödenen aylık keseneklerin oranını saptar. Parti kasasını ve mallarını elinde tutar.

“36. Her Merkez Komitesi üyesi kolektif sorumluluktan başka, partinin önünde duran sorunları çözerken, kendi görevini yaparken özel sorumluluk da taşır. MK kolektif ve kişisel sorumlu-

luğu bağdaştırır.

"37. Politik Büro, Merkez Komitesi'nin genel toplantıları arasında, üst yönetim organıdır. Politik Büro, Merkez Komitesi'ni olanak oranında genel toplantıya çağırır. Olağanüstü genel toplantıya il ve bölge komitelerinin sekreterlerini de getirebilir. Politik Büro Merkez Komitesi'ne yalnız onun bakabileceği sorunları getirir. Politik Büro, Merkez Komitesi'nin kararlarını uygulamakla sorumludur. O, yeni sorunları ileri sürer. Partinin genel politikasına uygun görüşlerini açıklar, genel toplantıya hesap verir. Politik Büro Merkez Komitesi üyelerinin çalışmalarını koordine eder, Merkez Komitesi organlarının eylemlerini denetler. Politik Büro, Merkez Komitesi'nin genel toplantıları arasında sekreter veya genel sekreterliğin raporlarını dinler, gereken kararları alır.

"38. Sekreterlik, Merkez Komitesi ve Politik Büro'nun yürütüm organıdır. Genel Sekreter ve Sekreterlik, Politik Büro'nun kararlarına göre, partinin günlük eylemlerini yönetir, Politik Büro'nun çalışmalarını koordine eder, ona hesap verir.

VIII. Parti kongresi

"39. Komünist Partisi'nin en yüksek organı genel kongresidir. Merkez Komitesi, her 4 yılda bir, partinin olağan kongresini çağırır. Merkez Komitesi, çetin gizlilik zorlukları yüzünden engel çıkarsa, kongreyi erteler veya öne alır. Kongrelerin arası 6 yılı geçemez. Bu süre geçerse, il komiteleri kongrenin 6 ay içinde toplanmasını Merkez Komitesi'nden isterler. Merkez Komitesi bunu yapmazsa, il komitelerinin üçte iki çoğunluğu kongreyi çağırır. Kongre delegeleri, il komitelerinin kongrelerinde seçilir. Gizlilik nedeni ile zorunluluk olursa, Merkez Komitesi militan kadrodan aday gösterebilir. Kongrenin delege oranını Merkez Komitesi belirler. Merkez Komitesi, kongrenin gündemini hazırlar, gününü, yerini gösterir. Merkez Komitesi, illegal durumda, gizlilik ilkelerine bağlı kalır, olağanüstü hallerde kongre yerine konferans toplar.

"40. Kongre:

"a) Merkez Komitesi'nin ve denetleme komisyonunun raporlarını dinler, görüşür, tartışır, onaylar.

"b) Partinin program ve tüzüğünde gereken değişiklikleri yapar ve onaylar.

"c) Ulusal ve uluslararası durumu inceler, buna göre partinin politikasını, stratejik, taktik, örgütsel yolunu çizer, kararlar alır.

"ç) Merkez Komitesi'nin üye ve aday üye sayısını saptar. Merkez Komitesi'ni ve Denetleme Komisyonu'nu seçer. Seçilen üyelerin aktif ve parti stajlarının 5 yıldan aşağı olmaması gerekir.

"Kongre kararlarına bütün parti örgüt ve üyelerinin uyması zorunludur.

IX. Denetleme komisyonu

"41. Denetleme Komisyonu'nu kongre seçer. Merkez Komitesi'nin yan örgütüdür. Görevi:

"a) Kongre kararlarını, demokratik santralizmi, eleştiri ve özeleştiri serbestliğini, partinin yasası olan tüzüğünün nasıl uygulandığını, baştan aşağı parti örgütlerinin ve üyelerinin kesin gizlilik kurallarına, parti disiplinine uyup uymadıklarını kontrol eder;

"b) Partinin program ve tüzüğünü, komünist morali-töreysi, çiğneyenlere, partinin birliğini baltalayanlara, sapık, burjuva ideolojisini savunanlara, parti görevini kötüye kullananlara verilen disiplin cezalarını gözden geçirir.

"c) Parti örgütlerinden ve ayrı ayrı parti üyelerinden gelen şikayetleri, dilekçeleri, istekleri ele alır, inceler.

"ç) Parti örgütlerinin kasalarını kontrol eder.

"d) Parti kadrolarının, parti komitelerinin sınıfsal bileşimini gözden geçirir.

"e) Kollektif yönetimin kişisel sorumlulukla bağlaştırılmasına dikkat eder.

"Bütün bunlar üzerinde Merkez Komitesi'ne rapor verir.

"Denetleme Komisyonu, çalışmaları hakkında, kongreye hesap verir.

X. Disiplin cezası

"42. Disiplin cezası, sapmaları önleme, hataları düzeltme yoludur. Cezalandırmanın amacı parti üyelerini terbiye etmek, yanlışları ve nedenlerini ortaya koymak, partinin birliğini kuvvetlendirmektir.

"43. Kongre'nin, Merkez Komitesi'nin, üst organların kararlarını uygulamayanlar, bunlara aykırı gidenler, disipline uymayanlar, partiyi aldatanlar, komünist morali çiğneyenler, parti içinde gurupçuluk, bozgunculuk yapanlar, anti-Marksist görüşleri savunanlar düşmanın karşısında boyun eğenler, poliste korkaklık gösterenler, arkadaşlarını ele verenler, parti örgütünü, görevini kötüye kullananlar cezalandırılır.

"44. Ceza Ölçüleri:

"Uyarmak, azarlamak, parti toplantılarında kınamak (yani son ihtar) görevinden almak, partiden geçici veya büsbütün çıkarmak.

"45. Merkez Komitesi üyesini veya aday üyesini partiden geçici ve büsbütün çıkarma kararı, ancak Merkez Komitesi'nin üçte iki oy çoğunluğu ile alınırsa geçerlidir. Merkez Komitesi bu kararı kongreye bildirir.

"Ceza verilirken, partiden geçici veya büsbütün çıkarma kararı alınırken çok dikkatli olmak, verileri, belgeleri doğru değerlendirmek, etraflıca düşünmek gerekir.

"Disiplin cezası cezalandırılanın yüzüne karşı, parti toplantısında verilir. Ceza verilen toplantıya gelmez yahut

gizlilik nedeniyle hazır bulunması istenmezse karar yokken de alınır.

"Ceza giyen üye, bu cezanın kaldırılması dilekçesiyle, ta kongreye kadar bütün üst organlara başvurabilir. Bu dilekçeler özel bir komisyonda incelenir ve ayıklanır.

XI. Parti kasası

"46. Partinin ve örgütlerinin para geliri—kasası:

"Üyelerin ödedikleri aylık keseneklerden, sempatanların yaptıkları yardımlardan, toplanan bağışlardan ve parti işletmelerinin gelirlerinden oluşur.

"47. Bütün parti örgütlerinin malları, parası parti malıdır. Merkez Komitesi'nin kontrolindedir.

"48. Üyelik keseneklerinin aylık oranını, ölçüsünü Merkez Komitesi ve il komiteleri saptar."

TKP-İşçinin Sesi Tüzüğü

Gerekeçe

"1920'de kurulan ve günümüze dek ağır terör koşulları altında çalışan Türkiye Komünist Partisi'nin savaşımı inişli çıkışlı bir yol izledi. Kuruluşunun hemen ardından partinin yönetim kadrosu burjuvazi tarafından katledildi. Türkiye'de kapitalizmin gelişmesine bağlı olarak güçlü bir işçi sınıfına dayanmayan komünist hareket güçlenemedi, oportünizmin etkisini kıramadı, ülkenin siyasal gelişmesine, işçi sınıfının bağımsız siyasal hareketine damgasını vuramadı.

"1950'lerde kapitalizmin fabrika aşamasına varmasıyla birlikte, işçi sınıfının partisine olan gereksinimi arttı. TKP'nin başına çöreklenen oportünizm bu dönemde kuyrukçu bir siyaset izleyerek, bağımsız-ilegal parti örgütlenmesinden vazgeçerek partiyi eritti. 1932'de toplanan 4. Kongre'den bu yana kongre toplanmayışi likidasyonun boyutlarını anlatır.

"Uzun likidasyon dönemi 1973 yılına dek sürdü. Bu tarihte TKP yıllar sonra ilk kez bir program ve tüzüğe kavuştu. Örgütsel bir canlanma oldu. Ne var ki bu canlanma sağlam bir ideolojik temele dayanmıyordu. Program eklektikti, yol gösterici değildi. Tüzük bürokratik merkez yetkiydi, gereksinimlere yanıt vermekten uzaktı, yaşamdan kopuktu.

"1973 atılımı döneminde Leninciler örgütsel canlanmanın altına, doğru bir ideolojik temel döşeyebilmek için çalıştılar. Parti içinde Leninci fikirler güçlendikçe yönetimi tutan oportünistlerin fraksiyoncu çabaları yoğunlaştı ve açığa çıktı. Yönetim klifi, oportünist çizgisini partiye egemen kılmak için parti normlarını, tüzük kurallarını bir yana itti. Kendi gurup çıkarlarını partinin ve işçi sınıfının çıkarları üstüne koydu. Parti içinde eleştiri-özeleştiriye, kollektif yönetimi, tartışmayı önledi, Kongre'de seçilmeyen oportünist yöneticiler bu süreç içinde partinin meşru yönetimi olmaktan çıkıp bir yönetim fraksiyonu

durumuna geldiler.

"Türkiye Komünist Partisi içindeki Leninci güçler, parti içinde tartışma açarak ve 5. Kongre'nin toplanmasını isteyerek bu gidişe dur dediler. Fraksiyoncu yönetim kongre toplamak yerine Lenincileri tasfiyeye girişti. Leninci parti örgütlerini, TKP'nin çeşitli düzeylerdeki Leninci yönetici ve üyelerini partiden attığını söyledi. Başvurduğu karalama, fiziksel saldırı, ihbar ve tasfiye yöntemleriyle partimizi böldü. Böylece partide irade birliği kalmadı. TKP, bir kez daha tarihsel görevini yerine getiremez duruma girdi.

"1980 I. Leninciler Konferansı, TKP'nin yaşamında önemli bir dönüm noktası oldu. Konferans oportünizme başkaldıran Leninci kesimin örgütlü bir savaş yürütmesi için gerekli önlemleri aldı. Yeni bir tüzük hazırlanmasına ve 5. Kongre'ye sunulmasına karar verdi. Bu karar uyarınca hazırlanan yeni parti tüzüğü 2. Leninciler Konferansı'na kabul edildi.

"TKP'nin çalışmalarında merkeziliği sağlamak, parti bağlarını açıkça tanımak, içinde bulunduğumuz koşullarda bile parti işleyişinin demokratik özünü sürdürebilmek amacı ile hazırlanan bu tüzük partililerin tartışmasından sonra kongreye sunulacak ve son biçimini alacaktır.

"Tüzük, örgütsel birliğin ve işleyişin belgesidir. Partinin anayasasıdır.

"TKP'nin yeni tüzüğünün dayandığı temel düşünceler şöyle özetlenebilir:

"1. İşçi sınıfının devrimi gerçekleştirebilmek ve komünist topluma ulaşabilmek için disiplinli ve yüksek düzeyde örgütlü bir öncüye, komünist partisine gereksinimi vardır.

"Komünist partisi, tüm örgütleri ve üyeleriyle aynı anda ayağa kalkabilen, eylem anında tek bir yumruk gibi hareket eden çelik disiplinli bir örgüttür. Komünist partisi, aynı zamanda düşüncelerin açıkça belirtildiği, üyelerinin ve örgütlerinin söz ve karar hakkının olduğu demokratik bir örgüttür.

"Komünist partisi, tek bir disiplinin uygulandığı, hiziplerin, fraksiyonların yer almadığı monolitik bir örgüt olmalıdır. Partinin tek görüş çevresinde kenetlenmesi, doğru görüşlerin partiye egemen kılınması, ancak farklı görüşlerin tartışılması yöntemiyle sağlanabilir. Tartışma, eleştiri ve fikirler yasaklanarak parti monolitik yapılamaz.

"Leninci disiplin, ideolojik birlik, doğru siyaset ve yığınlarla bağ temelinde gelişir, güçlenir.

"Disiplinin gönüllülüğü ve sürekliliği canlı, gelişen bir ideoloji ile sağlanabilir. Marksizm-Leninizmin doğru özümseme, yaratıcılıkla geliştirilmesi, yeni sorunlara bilimsel yanıtlar getirilmesi, disiplinin temelini güçlendirir. İdeolojik birliği sağlayan, parti içinde ve yığınlar önünde tartışmadır. Devrimci bir partide tartışma kişileri üstüne değil, görüşler ve ilkeler üstüne olacağı için teoriyi ve bilimselliği özendirici rol oynar. Parti üyelerinin ve işçi sınıfının öncüye

güvenini pekiştirir. Tartışmanın olmadığı bir partide ise herşey donuklaşır. Disiplinin bürokratikleşeceği, fraksiyonların boy vereceği bir ortam oluşur.

"Komünist partisinin siyasal tutumu, ortamın isteklerinin bilimsel bir değerlendirilmesine dayanmalıdır. Öncünün izlediği siyasetin doğruluğu, geniş yığınların bunun doğruluğuna kendi deneyleriyle inanmaları, partinin otoritesini güçlendirir. Geçici çıkarları sonul amaçın önüne koyan tutumlar, işçi sınıfının, yığınların bilincini bulandırır. Yanlış siyasal çizgi disiplinin temelini torpiller.

"Disiplinin bir güvencesi de yığınlarla bağlanma ve kaynaşmadır. Yığınlarla kaynaşan bir partide, parti yönetiminin yığınlar önünde sorumluluğu vardır. *Yığınların etkisi ve denetimi, disiplinin doğru işleyişini* her türlü yazılı kuraldan daha iyi sağlar. Yığınlardan soyutlanmış bir partide disiplin yozlaşır.

"2. Komünist partisinin görevi devrim yapmak, sosyalizmi kurmak ve oradan da komünist topluma geçmek olduğuna göre, tüzüğün yalnızca bugünü değil, yarını da kucaklayan bir anlayışla ele alınması gerekir. Yaşanılan dönemin, komünist partisinin çalıştığı ortamın ve sınıf savaşımının özellikleri hücreye yansımaları, öte yandan tüzük, komünist örgütlenmenin uzun erimli gereklerine de açınımlar getirmelidir. Bugün işçi sınıfının devrimci öncüsü, yarın sosyalist toplumun kurucusu ve itici gücü olarak komünist partisinin örgütsel biçimlenişi ve gelenekleri kaçınılmaz olarak yarının sosyalist toplumu ve devletin biçimlenişini de etkileyecektir.

"Dünya komünist hareketinin ve özellikle yaşayan sosyalizmin 1917'den bu yana geçirdiği deneyimlerden bu yönde çıkarılacak dersler vardır. Sosyalist ülkelerdeki gelişmeler, demokratik merkezîyetçiliğin demokratik yanının geride kaldığını gösteriyor. Bunda, derin ve güçlü nesnel nedenler yanında, özel nedenler, partilerin yanlışları da rol oynamıştır.

"Toplumda ve partide, işlevlerin farklılaşması temelinde karşılıklı denetim mekanizmalarının oluşması, demokratik işleyişin güvencesidir. TKP Tüzüğü bu nedenle parti kongresinin doğrudan seçeceği üç organ düzenlenmiştir.

"Genel Sekreter, Merkez Komitesi ve Denetim Komitesi kongrenin seçtiği, ancak kongrenin değiştirebileceği organlardır. Bu organları kongrenin seçmesi, hem parti tabanının parti yönetimini doğrudan denetleyebilmesini, hem de kongreden güç alan organların birbirlerini denetleyebilmelerini sağlayacaktır.

"Genel Sekreter, tüm partilerde geniş yetkileri olan bir organdır. Genel Sekreterin her durumda taşıdığı bu yetkiyi kongreye dayandırmak, hem daha demokratiktir, hem de Genel Sekreterin moral otoritesini güçlendirir. Ayrıca, kongrece seçilen Genel Sekreterin tabanın sesine daha çok kulak vereceği, yığınların eğilim ve isteklerine daha duyarlı olacağı açıktır.

Genel Sekreterin taşıdığı bu özellikler aynı zamanda parti yürütme organının daha çabuk ve etkin işlemesini de sağlayacaktır.

"3. Lenin, 'her toplum düzeni insanlar arası yeni ilişkiler, yeni bir disiplin ister. Bir zamanlar feodal disiplin olmadan ekonomik yaşam olanaksızdı. O zamanlar yalnız bir disiplin vardı: Kamçı disiplini. Kapitalistlerin yönetimi sırasında disiplinin gücü açıldı. Şimdi ise, Sovyet devrimiyle, sosyalist devrimin başlamasıyla disiplin yeni ilkeler üzerinde kurulmak zorundadır. İşçilerin ve yoksul köylülerin örgütlenme gücüne inanan bir disiplin, sapına dek karşılıklı saygıya dayanan bir disiplin, savaşımdaya bağımsızlığı ve girişkenliği dayanan bir disiplindir.' diyerek disiplinin gelişmesinin özünü açıklamıştır.

"Komünist partisinin disiplini, tartışma-eylemde birlik özelliklerini birlikte içerir ve kapitalist toplumun disiplininden daha ileri bir disiplindir. KP, ancak böyle bir disiplinle devrim yapabilir. Devrimden sonra da, açık tartışma-eylemde birlik ilkesi proletarya diktatörlüğünün işçiler, emekçiler için geçerli olan disiplin anlayışdır. Düşman sınıfların yok olmasıyla, sosyalist toplumun kurulması ve güçlenmesiyle birlikte 'açık tartışma — eylemde birlik' ilkesi tüm topluma egemen disiplin anlayışı olur.

"Bu nedenle, KP, demokratik merkezîyetçilik üzerinde kurulur. Bu temel örgütlenme ilkesi parti birliğini sağlayan, partide girişkenlik ve yaratıcılık karakteri veren ilkedir.

"1980 I. Leninciler Konferansı, Leninci disiplini '1. Açık tartışma, 2. Eleştiri-özeleştir, 3. Eylemde demir birlik, 4. Partinin verdiği görevleri eksiksiz yerine getirme, 5. Parasal kaynakları partiden sakınmama' olarak açıklamıştı. Bu beş temel nokta ile açıklanan Leninci disiplin komünist partisinin örgütsel işleyiş ilkesi olan demokratik merkezîyetçiliğin özüdür.

"Parti içinde işlevlerin ayrımı ve karşılıklı denetim, yerel örgütlerin kendi alanlarında özerkliği, yönetim organlarının seçimle gelmesi, açık tartışma, parti kongre ve toplantılarının yığınlarla açılması, demokratikliğin dayandığı ilkelerdir.

"Merkezîyetçilik, kararların uygulanmasında, komünist eylemlerde merkezilik anlamına gelir. Parçanın tüme, alt örgütlerin üst örgütlere bağımlı olması, partinin tek merkezden yönetilmesi, merkezîliğin dayandığı ilkelerdir. Değişik koşullara kolayca uyabilen güçlü bir önderlik ancak bu anlayışla kurulabilir.

"Eleştiri ve özeleştir her durumda geniş biçimde kullanılmalı gereken bir yöntemdir. Hem yalnızlardan kaçınmanın, hem de demokratikliğin yoludur.

"Yerel örgütlerin kendi çalışma alanlarında özerkliği, engin inisiyatif kullanmaları bürokratik merkezîyetçiliği ve tepeden inmeciliği dengeleyen bir yöntemdir. Demokratiklik ve merkezîyetçi-

lik, bir bütünü birbirini tamamlayan iki yönüdür. Merkezîyetçilik parti tabanının *güvenine*, bilinçli *rızasına* dayanmazsa yozlaşır, bürokratlaşır. Demokratiklik, komünist sorumluluğa dayanmazsa yozlaşır, çok başlılaşır. Tüzük, bu tehlikelere karşı, işleyiş mekanizmaları koyar. Ancak, merkezîliğin bürokratik merkezîyetçiliğe ya da demokratikliğine çok başlılığa yol açmamasının tek temel güvencesi, partinin *kollektif bilincidir*.

"4. Demokratik merkezîyetçilik işleyişi, ülkenin ve partinin içinde bulunduğu durumda, *o günkü* çözümlenmesi gereken sorunlara bağlı olarak değişir, iki yönden biri ağırlık kazanabilir. Legal çalışan bir partiyle illegal çalışan bir partideki demokratik merkezîyetçilik uygulaması farklıdır. Devrimci durumda, ya da devrim sonrası işçi sınıfının iktidarını pekiştirme döneminde çalışan bir partinin demokratik merkezîyetçiliği ile komünizm kuruculuğu döneminde çalışan bir partinin demokratik merkezîyetçiliği de farklı olacaktır.

"Ancak, demokratik merkezîyetçi işleyişin çok başlılığı ve bürokratik merkezîyetçiliği dışarda bırakan bir genel çerçevesi vardır. Örneğin, ülke ve partinin durumuna göre merkezîliğin ağırlık kazanması, demokratik yanını sınırlı kılması, zaten olması gerekenmiş gibi ele alınırsa yalın olur. Demokratik merkezîyetçiliğin, o gün uygulanan biçimle özdeşleştirilmesi anlamına gelir. Gerçekte, merkezîliğin arttığı, demokratikliğinin sınırlandığı dönemlerde, bu işleyiş, parti tabanının haklarının bir bölümünü *bilinçli olarak*, kendi rızası ile ve *geçici* olarak üst organlara devretmesi demektir. Bu anlayış, dönemi doğuran nedenler ortadan kalktığında parti tabanının haklarını geriye almasını dayanağıdır.

"Partimiz, illegal çalışan bir partidir. İlegalite koşullarında demokratik yan geride, merkezîlik öndedir. Ayrıca *kritik dönemlerde* parti işleyişinde merkezîlik daha da öne çıkar. Devrim anına doğru gidüş devrimin hemen sonrası, karşı-devrim dönemi böyle kritik dönemlerdir. Ülkemiz, 12 Eylül faşist darbesiyle böyle bir döneme girmiştir. Siyasal polis, parti aygıtını çökertme çabaları iyice azgınlaşacaktır. Bu saldırı parti tabanına yönelen baskı-tutuklama ve kıyımın yanısıra hareketin sürekliliğini sağlayan yönetim kadrolarına yönelik, bilinçli ve daha karmaşık bir çabadır.

"Bu koşullar, merkezi yönün öne çıkmasını gerektirir. Gerçek bir demokratik işleyişin, her düzeyde parti örgütlerinin kongre toplaması, geniş tartışma gibi yönlerini gerçekleştirme olanağı sınırlıdır. Bu nedenle, TKP Tüzüğü, gerçek demokratik işleyişi, genel kongre, Merkez Komitesi ve onun organları için öngörmüş, aşağıya doğru kademe kademe sınırlamıştır. Demokratik işleyişi, her koşul altında kongrelerini toplamak zorunda olan il komitelerinin altı için durdurmuştur. Bugün partimizde durum budur. Tüm parti üyelerinin eylem ve davranış birliğine daha çok önem

vermeleri gerekmektedir. Esas olan merkezîliktir. Bu işleyiş, alt örgütlerin ve üyelerin çeşitli demokratik haklarını, partinin moral otoritesine tam bir güvenle Merkez Komitesi'ne ve yöre ve il komitelerine devretmeleriyle işler, o anlama gelir. Hakların bu devri *geçicidir, bilinçlidir, gönüllüdür*. Lenincilerle oportünistler arasındaki bir fark da buradadır. Onlar, hem her koşulda, durum gerektirse gerektirmese anti-demokratik ve bürokratik merkezîyetçilerdir, hem de bunu demokratik merkezîyetçilik olarak gösterirler. Leninciler korkusuzca bugünkü işleyişin, ortamın dayattığı merkezîyetçi bir işleyiş olduğunu, geçici ve rızaya dayalı olduğunu söylüyorlar.

"Bu dönemde, bu biçimde çalışacak olan Türkiye Komünist Partisi, parti yönetiminin otoritesini ve moral etkinliğini arttırmaya en büyük önemi verecektir.

"5. Komünist partisinin düzgün çalışan bir örgüt olması için her düzeydeki organların işlemesi, toplantılarının zamanında yapması bir zorunluluktur. Ne gizlilik koşulları, ne de ülkenin geçmekte olduğu zor dönem bu zorunluluğu ortadan kaldırmaz.

"En başta parti kongresinin tüzükte belirtilen süreler içinde toplanması gereklidir. TKP'nin yarım yüzyıllık deneyimi kongre toplamanın partiyi bir tekke durumuna getirdiğini acı biçimde kanıtlamıştır. Kongresini zamanında toplamayan bir partinin kendisini yenilemesi, gelişmelere uyarlanması, öncül olabilmesi olanaksızdır. TKP oportünist yönetiminin konferanslar toplamayı, gizlilik koşulları gereğiyle kongre yerine koyması ise keyfiliktir. Merkez Komitesi'nin kendisinin saptadığı örgüt temsilcilerinin katılması ile yapılan konferans, kongre yerine geçemez.

"Merkez Komitesi'nden başlamak üzere parti organlarında kollektiflik, tüm organların olabildiğince sık aralıklarla ve düzenli olarak toplanmasıyla gerçekleştirilebilir.

"Türkiye Komünist Partisi, Lenincilerin iki yıldır yürüttükleri savaşım sonunda bugün yeniden doğuyor. Doğru ideolojisi, doğru siyaseti olan, işçi sınıfının bağrında gömülü modern bir parti yükseliyor.

"Türkiye işçi sınıfının devrimci, enternasyonalist siyasal partisi olan Türkiye Komünist Partisi'nin yakın amacı, faşizme, emperyalizme, tekellere ve sömürgeciliğe karşı sosyalizme açılan ileri demokratik halk devrimidir. Bu devrim işçi sınıfının hegemonyasında başarılabilecektir. Türkiye topraklarında sınıfsız ve sömürsüz bir toplum düzeni, sosyalizm ve komünizm kurulacaktır.

I. Amaç

"1. md. Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmine bağlı komünistlerin gönüllü birliği, işçi sınıfının ideolojik-siyasal öncüsü olan Türkiye Komünist Partisi, devrim yoluyla prole-

tarya diktatörlüğünü kurmayı ve komünizme varmayı amaçlar.

II. Üyelik

"2. md. TKP üyesi parti programını benimseyerek partiye giren, parti örgütlerinden birinde tüzüğün öngördüğü biçimde çalışan ve üyelik keseneğini düzenli ödeyen kişidir.

"3. md. Üyelik başvurusu, bir üyenin önerisi ve baş vurulan örgütün buna katılmasıyla il komitesine götürülür ve orada karara bağlanır. İl komitesi bu konudaki kararını iki ay içinde verir. Karar MK'ya iletir. MK'nın en geç 6 ay içinde üyelik kararını geri çevirme yetkisi vardır. Öneren üye ve örgüt başvuran üye hakkında güvenilir bilgileri il komitesi ve Merkez Komitesi'ne sağlamakla yükümlüdür.

"Yöre komitesinin üye alma kararı, Merkez Komitesi'nin en geç altı ay içinde onayı ile yürürlüğe girer.

III. Parti yaşamı

Demokratik merkezîyetçilik

"4. md. Azınlık çoğunluğa, alt örgütler üst örgütlere, tüm parti Merkez Komitesi'ne bağımlıdır.

"5. md. Her parti örgütünün en yüksek organı genel toplantısı ya da kongresidir.

"6. md. Tüm parti örgütleri, üye tam sayılarının çoğunluğa ile karar alır.

"7. md. Her parti örgütü parti çalışmasının kendisiyle ilgili alanlarında özerkliğe sahiptir. Özerklik, kendi çalışma alanında karar alma hakkı demektir. Üst örgüt alınan karar geneli ilgilendirdiğinde kararın değiştirilmesini isteyebilir, ya da kendisi karar alabilir.

"8. md. Eleştiri, özeleştirme parti çalışmasında vazgeçilmez yöntemdir.

"9. md. Her örgütün üye koopte etme hakkı vardır. Kooptasyon kararı üçte iki çoğunlukla alınır. Kooptasyon, alt örgütler için il komitesinin, il, il düzeyi ve daha üst örgütler için Merkez Komitesi'nin önceden onayı ile yapılabilir.

"10. md. Partinin verdiği görevleri eksiksiz yerine getirmek, partinin eylem birliğini korumak, parasal kaynakları partiden sakınmamak, parti üyelerinin ve örgütlerinin görevidir.

"11. md. Merkez Organ ve öteki parti yayınları temelinde düzenli eğitim yapmak, partinin siyasal tutumunu öğrenmek, parti üyelerinin ve örgütlerinin hakkı ve görevidir.

"12. md. Eylemleri ve üyeleri hakkında üst örgütlere düzenli bilgi ve rapor vermek, merkez organa her konuda bilgi ve yazı göndermek parti örgütlerinin ve üyelerinin hakkı ve görevidir.

"13. md. Bağlı olduğu parti örgütünün toplantılarına katılmak, tüzük gereğince, organları seçmek, o organlara seçilmek, kendisi ya da başkalarını aday göstermek, parti üyesinin hakkı ve görevidir.

"14. md. Parti üyesinin ve örgütünün üst örgütlerin verdikleri kararlara karşı MK'ya kadar itiraz hakları vardır. MK'nın kararları kesindir. MK kararlarına itiraz kongrede sonuca bağlanır.

"15. md. Parti içi tartışma: Merkez Komitesi ya da Genel Sekreter partinin genel politikası üzerine tartışma açılmasını isterse, parti örgütlerinde tartışma açılır. İl komitelerinin üçte biri böyle bir tartışma isteminde bulunursa, MK tartışma açmak zorundadır.

IV. Parti yapısı

"16. md. Temel Örgüt, Hücre:

Partinin temel örgütü hücredir. Hücreler çalışma ve yerleşim esasına göre kurulur. Hücreler, işyeri, semt, bölge, bazı hallerde il komitesine bağlı olarak çalışırlar. Hücrelerin en yüksek organı genel toplantısıdır.

"17. md. Bölge, Semt ve İşyeri Komitesi :

İl komitesinin saptadığı ilçe, bucak ve büyük kentlerdeki bölge ve semtleri ve işyerlerindeki hücreleri yönetmekten sorumlu komitelerdir. Bölge komitesi kendisine bağlı semt ve işyeri komitelerini yönetir.

"18. md. İl Komitesi:

İl komitesi, bölge ve semt komitelerini kendisine bağlı büro ve öteki örgütleri yönetir. En geç iki yılda bir kongresini toplar. İl kongresinde, il komitesiyle genel kongre delegeleri seçilir. Kongre toplanma yöntemi MK tarafından kararlaştırılır.

"19. md. Yöre Komitesi:

Yöre komitesi, MK tarafından atanır ve MK'nın belirlediği bir yöredeki il komitelerini ve parti çalışmalarını yönetir. Yöredeki çalışmanın gerektirdiği işbölümünü yapar. Kendisine bağlı büro ve özel görevli örgütler kurar.

Parti Kongresi

"20. md. Parti kongresi, partinin en yüksek organıdır. Merkez Komitesi her iki yılda bir kongreyi toplantıya çağırır. Kongrenin gündemini, gününü ve yerini saptar. Gündem çağrını yapan tarafından hazırlanır. Ve önceden parti örgütlerine bildirilir. MK gizli çalışma zorluklarından dolayı kongreyi erteleyebilir, ya da öne alabilir. Kongrelerin arası 4 yılı geçemez.

"21. md. Genel Sekreter, Merkez Komitesi üyelerinin üçte biri, ya da bir önceki kongre delegelerinin üçte biri ya da il komitelerinin üçte biri olağanüstü

kongre isteyebilir. Bu durumda MK en geç 6 ay içinde olağanüstü kongreyi toplamak zorundadır. MK bu görevini yerine getirmezse, ya da 4 yıl geçtiği halde parti kongresi toplanmamışsa yukarıda belirtilen oranları sağlayan kesimlerden biri olağanüstü kongre için bir örgütlenme komitesi kurar. Bu komite kongreyi hazırlar.

"22. md. Kongrenin geçerli sayılabilemesi için, kongre delegelik oranına göre çoğunluğu temsil eden il komitelerinin kongreye katılması gerekir.

"23. md. Genel Sekreter, Merkez Komitesi, Denetim Komitesi üyeleri, seçimli il komitesi sekreterleri ile il örgütlerinden ve MK altındaki büroların seçimli delegeleri kongrenin oy hakkına sahip delegeleridir. İl örgütünden ve MK altındaki bürolardan gelecek delegelerin sayısını belli orana göre MK saptar. Bu delegeler, il örgütünün kongresinde ve büroların genel toplantısında seçilir.

"24. md. MK parti örgütlerinden kongreye delege çağırabilir. Kongreye katılan çağrılı delegelerin sayısı, kongredeki seçimli delege sayısının üçte birini geçemez.

"25. md. Kongre Genel Sekreter'in, MK'nın ve Denetim Komitesi'nin raporunu dinler, tartışır, karara bağlar. Program ve tüzüğü onaylar, değiştirir. Partinin siyasal çizgisini belirler. Genel Sekreter'i seçer, MK ve Denetim Komitesi'nin üye sayılarını saptar ve bu organları seçer. Kendisine yapılan başvuruları karara bağlar. Kongre kararları tüm parti örgütleri ve üyeleri için bağlayıcıdır.

Merkez Komitesi

"26. md. Merkez Komitesi, iki kongre arasında partinin en yetkili karar ve yönetim organıdır. MK üçte iki oy çokluğu ile kendisine bağlı tüm örgütleri dağıtıp, yeniden kurabilir. (Dağıtma üyelikten çıkarma anlamına gelmez.) Üyelik kesenek oranını saptar, parti kasasını tutar.

"27. md. MK üyeleri parti kongresinde gösterilen adaylar arasından, gizli oylamayla ve kongreye katılan delegelerin en az yarısından bir fazlasının oyu ile seçilir.

"28. md. MK, Genel Sekreter'in başkanlığında toplanır. Yokluğunda görevlendireceği bir üyenin, o da yoksa, en yaşlı üyenin başkanlığında toplanır.

"29. md. MK, ilk toplantısında işbölümü yapar. Politik Büro'yu, editörlüğü seçer. MK, ayrıca kendisine bağlı çeşitli konularda görevli bürolar kurar.

"30. md. MK olağan toplantısını en geç iki ayda bir Genel Sekreter'in ya da Politik Büro'nun çağrısı ile yapar. İki MK plenumunun arası hiçbir durumda

bir yılı geçemez. MK üyelerinin üçte biri MK'ya olağanüstü toplantıya çağırabilirler.

"31. md. Genel Sekreterliğin sürekli biçimde boşalması durumunda MK, çalışmalarını yönetecek bir sekreter seçer. Seçilen üye Genel Sekreter'in yetkilerine sahip değildir. MK en kısa zamanda kongreyi toplar. Kongre Genel Sekreter'i seçer.

Politik Büro

"32. md. Merkez Komitesi adına günlük çalışmaları yürütür. MK'nın toplantıları arasında yetkili yürütme organıdır. MK'ya karşı sorumludur. Genel Sekreter Politik Büro'nun da başkanıdır.

Editörlük

"33. md. Merkez Komitesi üyeleri arasından, onun belirleyeceği sayıda seçilen editörlük, parti merkez yayın organını ve öteki merkezi yayınları çıkarır. Kendi altında bürolar kurar ve yönetir.

"34. md. Editörlük Genel Sekreter'in, Merkez Komitesi'nin ve Denetim Komitesi'nin gönderdiği yazıları yayınlamakla yükümlüdür.

"35. md. Parti üyelerinin Merkez Organ'da yayınlanmak üzere gönderdikleri yazıları olduğu gibi, ya da değiştirerek yayınlamak, ya da yayınlamamak yetkisi editörlüğe aittir. Yazıyı gönderen üyenin bağlı olduğu il komitesi, yöre komitesi, ya da daha üst örgütler isterse, editörlük yazıyı olduğu gibi yayınlamak zorundadır.

Genel Sekreter

"36. md. Genel Sekreter, parti kongresinde kongreye katılan delegelerin yarısından bir fazlasının oyu ile seçilir.

"37. md. Genel Sekreter, tek başına konferans ve parti kongresi çağırabilir. Parti içinde tartışma açabilir. MK toplantılarına başkanlık eder. Partiyi temsil etme ve parti adına açıklama yapma yetkisine sahiptir. Merkez Organ, Genel Sekreter'in yazılarını yayınlamak zorundadır.

"38. md. Genel Sekreter yetkili olduğu konularda, kongreye karşı sorumludur. Bunun dışındaki konularda Merkez Komitesi'yle birlikte ortak sorumluluğu vardır. Bu konularda, MK'nın çoğunlukla verdiği kararlar Genel Sekreteri bağlar.

Denetim Komitesi

"39. md. Denetim Komitesi, Genel Kongre'de ve MK üyeleri dışından seçilir.

"40. md. Denetim komitesi, MK çalışmalarının tüzüğe uygunluğunu ve MK harcamalarını denetler. Verilen disiplin cezalarını kendisine gelen şika-

yet, itiraz ve dilekçeleri ele alır, kongreye bu konularla ilgili rapor verir.

"41. md. Denetim Komitesi MK'nın tüzüğe aykırı davrandığını, yetkilerini kötüye kullandığını düşünürse, MK'dan kongre toplanmasını ister. MK buna karşın kongreyi toplanmazsa, Denetim Komitesi bu kez olağanüstü kongre toplama yetkisi olan organ ve örgütlere başvurarak kongre çağrılmasını isteyebilir. Denetim Komitesi olağanüstü kongre çağrısına yol açan neden ve gerekçeleri yazılı olarak Merkez Organ'a gönderir.

Konferans

"42. md. Önemli durumlarda bir sorunu parti örgütüne danışmak ve karara bağlamak için Genel Sekreter'in ve MK'nın çağrısı ile toplanır. Konferansın yeri ve gündemi MK tarafından saptanır. Konferans MK raporunu görüşüp karara bağlar. Konferans kararları parti il komitelerinin çoğunluğunun alınan kararları onaylamasıyla bağlayıcılık kazanır. Bu il komitelerinin parti üye çoğunluğunu da temsil etmesi gerekir. Bir danışma toplantısı olan konferans, kongre yerine geçmez.

V. Cezalar

"43. md. Her örgüt kendisine bağlı üyeler hakkında üçte iki çoğunlukla cezalı görev değiştirme kararı alabilir. Bu karar bir üst örgütün onayı ile yürürlüğe girer.

"Yöre ve il komiteleri üyeleri için cezalı görev değiştirme kararlarını aynı yöntemle MK verir.

"44. md. Üyelik haklarının süreli alınması cezası, çok özel durumlar olmadıkça üyenin bağlı olduğu üst örgütün görüşü ve üyenin savunması alınarak, il komitesi ya da daha üst örgütlerin üçte iki çoğunluğunun kararı ile verilir. MK bu kararı onaylar ya da reddeder.

"Yöre ve il komitesi üyeleri için üyelik haklarının süreli alınması cezasını aynı yöntemle MK verir.

Üyelik hakları alınan üye, üyelik haklarından yararlanamaz. Kendisinden istenen yükümlülükleri sürer.

"45. md. Üyelikten çıkarma cezası, üyenin bağlı olduğu il komitesinin başvurmasıyla yöre komitesinin ya da MK'nın doğrudan alacağı kararla verilir. Yöre komitesi üyelikten çıkarma kararını üçte iki çoğunlukla verir. MK en geç üç ay içinde bu kararı onaylar ya da reddeder.

"Çıkarılan üye, Denetim Komitesi'ne ve MK'ya itiraz edebilir. Bu organların verdikleri kararlara karşı kongreye itiraz hakkı vardır. Denetim Komitesi, MK'nın verdiği üyelikten çıkarma kararını onaylamazsa üyelikten çıkarılması istenen, üyelik hakları süreli alınmış duruma geçer. Durumu kongrede görüşülür.

"46. md. MK üyesinin MK üyeliğinden çıkarılması MK Plenumunun üçte iki çoğunlukla vereceği kararla alınır.

"MK üyesinin partiden çıkarılmasına, Merkez Komitesi'yle Denetim Komitesi ortak toplantısında, üçte iki oy çokluğu ile karar verilir, MK'dan ya da üyelikten çıkarılan MK üyesinin kongreye itiraz hakkı vardır. MK üyesinin partiden çıkarılmasını Denetim Komitesi onaylamazsa MK üyesi de üyelik hakları alınan üye durumuna geçer.

"MK'dan ya da parti üyeliğinden çıkarılan MK üyesi kendisiyle ilgili kararın verildiği MK toplantısında, MK ile Denetleme Komitesi'nin toplantısında ve kongrede hazır bulunur ve kendisini savunur.

"47. md. Üyelikten istifa, her düzeyde parti üyesinin bağlı olduğu parti örgütüne yazılı başvurusuyla gerçekleşir.

...

"48. md. Tüzük, tüzük gerekçesiyle birlikte bir bütündür.

Geçici Maddeler

Geçici Madde 1:

"Bu tüzüğün 26-32, 36-41. maddeler dışındaki maddeleri TKP II. Leninciler Konferansı'nın kararı ve il komitelerinin çoğunluğunun onayı ile yürürlüğe girer. Bu il komitelerinin, parti üye çoğunluğunu da temsil etmeleri gerekir. Söz konusu maddeler, 5. Kongre'nin onayı ile yürürlüğe girer.

Geçici Madde 2:

"5. Kongre'yi toplamak ve o döneme kadar tüzükte MK ve Denetim Komitesi'ne verilen yetkileri geçici olarak kullanmak yetkisi TKP II. Leninciler Konferansı'nda seçilen Eşgüdüm Komitesi'ne aittir."

TKP Konferansı (1977)

... 1977 tarihli Türkiye'de yayınlanan *Hürriyet, Milliyet, Tercüman, Yankı* gazete ve dergileri Türk Haberler Ajansı'na dayanarak:

"Gizli Türkiye Komünist Partisi Genel Sekreteri İsmail Bilen, Zürih'te Yunanistan Dış Komünist Partisi organı *Rizospastis* gazetesinin muhbirine verdiği bir demeçte, TKP'nin Konya'da gizli bir kongre yaptığını ileri sürmüş, toplantıda partinin yeni tüzük ve programının onaylandığını, Merkez Komitesi'nin yeni üyelerinin, Polit Büro'sunun ve Genel Sekreteri'nin seçildiğini söylemiştir. Öte yandan Konya'da hükümet yetkilileri TKP'nin böyle bir toplantı yapmasının olanaksız olduğunu söylemişler, durumun incelendiğini bildirmişlerdir." şeklinde yayında bulunmuşlardır.

Sanıklarımızdan Erden Akbulut'un evinde elde edilen Temel Yayınları tarafından neşredilmiş *TKP Konferansı*

Belgeler adlı emanetteki kitap incelendiğinde: Temel Yayınlarında konferansın bu belgelerinin Şubat 1977 tarihli *Yeni Çağ'dan, Ürün* dergisinin Mayıs 1977 tarihli 35. sayısından derlediği ifade edilmiştir. Ve her ne kadar bu kitabın son sayfalarında, yerli ve yabancı gazete kupürleri konularak İsmail Hakkı Bilen'in Konya'da toplandığını ifade ettiği fakat Ulvi Oğuz'un ifadesine göre Moskova'da toplanmış olan konferans- ta, "TKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri İ. Bilen Yoldaşın Parti Konferansında okuduğu Merkez Komitesi Raporu" başlıklı rapordan lüzum gördüğümüz pasajları aktarmak istiyoruz.

Genel durum

"... Milli Güvenlik Kurulu, MİT, CIA faşist komando birliklerini her bakımdan destekliyor. Faşizme tirmanan işbirlikçi burjuvazi, egemen çevreler Nato'ya daha da sarılıyor. Emperyalizmin önünde daha da eğiliyor. Türkiye toprakları üzerinde, özellikle Doğu illerinde, Ege — Akdeniz bölgesinde sık sık Nato manevraları oluyor. Bu savaş oyunlarına bütün Kara, Hava, Deniz birlikleri katılıyorlar. Bunlar hem kıskırtıcıdır, hem halkımıza gözdağı vermektir.

"... emperyalizm, Nato, işbirlikçi burjuvazi, onun elindeki hükümet, ordunun başında Sancar gibi paşalar halkımızın, ulusumuzun can düşmanlarıdır.

"Türkiye bütün iç ve dış çelişkileriyle, bir bakıma emperyalizmin zayıf halkalarında biridir. Gerici egemen çevreler, burjuvazi, faşizme tirmanma yoluyla, terörle bu halkayı korumaya çalışıyor. Emperyalizm yedeğine aldığı işbirlikçi burjuvaziyi, onun halk düşmanı hükümetlerini Nato'suyla, herşeyle destekliyor.

"Böyle, bu açıdan baktığımız zaman baş düşman, vurulacak, yıkılacak erk ortaya çıkıyor. Emperyalizmin memleketimizdeki hegemonyasını yıkmak, onu topraklarımızdan kovmak, emperyalizme dayanarak, ona yurt içinde destek olan gerici çevrelerin, işbirlikçi burjuva ve ağa ikilisinin egemenliğini, erkini devirmek, bunun yerine ileri, demokratik bir düzen, ulusal bağımsızlığı, barışı, güvenliği sağlayacak, köklü sosyal dönüşümlere, devrimlere yolu açacak halk yığınlarına genlik sağlayabilecek, bu savaşta işçi sınıfının hegemonyasına destek olacak, çelişkileri çözebilecek, işçi, köylü, geniş katmanların savaş bağlaşıklığına, Ulusal Demokratik Cephe üzerinde kurulacak bir düzen getirmektir. Böylesi bir hükümet kurmaktır. Partinin programında bu aşama, bu platform işlenmiştir.

İşçi sınıfı

"Türkiye'nin insan sayısı 40 milyonu geçiyor. Bunun içinde, istatistik verilere göre, işçi sınıfının sayısı 4 milyonu aşılıyor. Bunun yaklaşık olarak 1,5 milyonu sendikalardadır. Sendikalar da

700'ü aşiyor. İki de konfederasyon vardır: DİSK ve Türk-İş. Bununla birlikte işçinin çoğu örgütsüzdür. Sendika bolluğu, sendikal hareketin bölünmüşlüğü, işçi hareketinin en zayıf yönlerinden biridir. Bu bölünmüşlüğü ortadan kaldırmak savaşı çoktan gündelleşmektedir. Bu savaş zor bir savaş kesimidir. TKP bu savaşa ayrı bir önem vermiş, öteden beri vermektedir.

"... Geçen yıl, bütün Türkiye'yi etkileyen dev işçi çıkışları: 500 binlik 1 Mayıs yürüyüşü, sonra faşizme, DGM' lere karşı genel grev ve daha bir sıra 100 binlik gösteriler oldu. Sürekli grevlerin çoğu bu işçi yataklarında fişkıryor, taşıyor, yayılıyor ülke düzeyine. Bu dev çıkışların en önemli yönü: Bilinçli, düzenli, disiplinli, savaştan olmalıdır. TKP gücünü, gelişmekte olduğunu bu büyük atılımlarda ortaya koymaya başladı. Partinin politikası, belgeleri, savaş çağrıları, sloganları bu yığınsal çıkışlarda halka mal olduğunu gösteriyor. '141 ve 142 kaldırılmalıdır' savaş parolası oldu. 'TKP'ye özgürlük' haykırışları sık sık duyuluyor. TKP saygınlığını savaşlarla kazanıyor.

"Komünistler, parti örgütleri bu yığınsal hareketlere yalnız katılmakla yetinemezler. Bu çıkışları örgütlemek, onun canevi, yüreği, beyni olmak yükümlülüğünü taşırlar. Eylem, girişkenlik, atılım.

Köylü hareketi

"Köyde hızlı bir ayrışma süreci vardır. Sınıflara ayrılma vardır. Bu gelişmeyle sınıf savaşları yepyeni bir nitelik alıyor, sertleşiyor. Köy, her yıl yeni işgücü çıkarıyor. Bu her yıl 500 bindir. Bunun yarısı iş bulamıyor. Bunlar kentlere akıyor. İşsizler ordusunu dolduruyor. Yalnız kentlerin çevresinde, gecekondularıyla, çadırlarıyla öbeklenip, kalmıyor. Yavaş yavaş gözleri açılıyor, uyanıyor. Bunlar grevci işçileri görüyor, kimi bu grevlere katılıyor. Bu gördüklerini başından geçenleri köye taşıyor. Kanlı, sürekli grevler, yığınsal çıkışlar, öğrenci hareketleri, faşist komandolarla gençlerin vuruşmaları, bütün bunlar köylünün kafasında yeni anlamlar taşımaya başlamıştır. Köylü jandarmayla her zaman karşı karşıyadır. Hükümeti onda görüyor. Kini, nefreti onun üzerinde toplanıyor.

"... Jandarmayla açık tartışmaya giriyor. Bu çatışmalarda, protestolarda köylülerin düzenledikleri yürüyüşlerde: 'Nato'ya hayır', 'Amerikalı defol' sloganları arada bir duyuluyor. Bunları transparanlara, pankartlara yazıyorlar... Bir savaş geleneği vardır. Kimi köylüler, TKP'ye özgürlük isteğini kendisinin toprak ve özgürlük isteğiyle denkleştiriyor. Köylünün toprak, özgürlük, insanca yaşama savaşımı, işçi sınıfının, ilerici güçlerin Nato'ya, bugünkü halk düşmanı hükümete, işbirlikçi burjuvaziye ve partilerine karşı olan savaşlarıyla çitişiyor.

"Böylesi bir gelişmede işçi-köylü bağlaşıklı sorununa daha kesin partimizin önünde dikiliyor. Bu ana sorundur. Programın temel sorunlarından biridir. Bunu çözülmeden birşey yapılamaz. Rus Bolşevikleri, Lenin ta baştan köylü sorununa eğilmiştir, köylü hareketiyle bağlanmışlardır. Onu örgütlemişlerdir. Utku yolunu böyle açmışlardır.

"TKP'ye de bunu yapmak tarihsel bir ödev olarak düşüyor. Bizim görevimiz: Devrimci sınıf savaşı ülkelerini köye yaymaktır. Köylüyü örgütlemektir. Köyde örgütlenmektir. Köyde örgütlenmek ortamı vardır. Tanım işçileri, köy proleterleri, köyde çalışan bir öğretmen yığını vardır.

"İşçi-köylü bağlaşıklı laftan, kağıttan çıkıp somut savaş alanına girmelidir. TKP'nin zayıf yönlerinden birisi köylü arasında örgüt kuramamasıdır. Bu gerçeği artık genç kuşaklar, parti militanları görmeye başlıyor. Konferans bu konuda açık, kesin kararlar almalıdır."

(Sanıklarımızdan Bülent Tarakçıoğlu'nun evinde bulunup emanete alınan kitaplar meyânında *Şanlı 1 Mayıs* isimli Konuk Yayınları'nın neşrettiği İstanbul Taksim'deki 1 Mayıs 1977 gününde cereyan eden olayları renkli resimler ve resim altlarına yazılar koyarak veren kitabın 50. sayfasında, bir başında kasketle köylüyü diğeri madenci kasketi ile işçiyi, ellerinde tirpan ve balyoz olduğu halde, arkada "yaşasın proletarya enternasyonalizmi" pankartı altında gösteren resimde, lejand olarak "İşçi-köylü bağlaşıklı yolunda toprağa can verenler de safa geldiler" ibaresi konulup işlenmiştir. Söz konusu kitap Konuk Yayınlarından olup, Mehmet Aydan Bulutgil'in beyanına göre, sanıklarımızdan Doğan Görsev tarafından — ki parti üyesi olduğunu da söylemekte — parti adına işletilmektedir. TKP Genel Sekreteri'nin 1977 başında TKP Konferansında okuduğu Merkez Komitesi raporundaki "işçi köylü bağlaşıklı laftan, kağıttan çıkıp somut savaş alanına girmelidir" talimatının 1 Mayıs 1977'de aynen yerine getirilmiş olduğunu ve binnetice TKP ile 1 Mayıs mitingini düzenleyen DİSK arasındaki organik ilişkiyi dikkatlerden kaçırmayacak bir şekilde sergilemektedir.)

Cephe sorunu

"Ulusal Demokratik Cephe sorunu çok bileşik, dallı budaklı çözümü zor bir sorundur. Üstelik, kimilerin sandığı gibi geçici bir 'politika oyunu' hiç değildir. Her ülkede devrim hareketinin, işçi, köylü, ulusal bağımsızlık hareketlerinin aşamalarına, gelişmelerine göre, güç dengelerine göre, ülkenin, ulusal, sosyal niteliklerine göre biçimler alır, adlar alır. Bizim programımızda: Ulusal Demokratik Cephe, diye geçer. Böylece

savaşın ne üstüne gittiği, aşaması, yakın varacağı, nereye yöneleceği, hangi güçlerin katılabileceği, kime karşı savaşın yürütüldüğü belirtiliyor.

"... TKP, TİP ile TSİP'le savaş ortaklığı kurmak olanaklarını, yollarını arıyor, bu partilerle diyalog kurmak, savaş birliğine gitmek yolunu seçtiğini açıkça, sözlü ve yazılı yayınlarıyla bildirmişti. Herşey partimizin gelişmesine bağlıdır.

"... İlerici, devrimci güçlerin eylem birliği, cephe birliği ülküsü, giderek savaşlar içinde yığınları sarmaya başlıyor. Dernekler arasında değişik biçimlerde, faşizme karşı, halk düşmanı hükümete karşı eylem birliği yolunda gelişmeler vardır. Bu olumlu gelişmeleri partimiz her yönüyle destekliyor, işçi sınıfının birliği için savaş, bütün ilerici, yurtsever güçlerin, örgütlerin işçi hareketinin çevresinde halkalanması savaşımıyla örülmelidir."

(*Şanlı 1 Mayıs* kitabının renkli resimli sayfalarında sendikalar ile birlikte dernekler de talimat gereği hareketlerde bulunmakta ve pankart taşımaktadırlar.)

Sendikalar, kadınlar, gençlik

"Bu konferansın bir özelliği de, yığın örgütlerinde partimizin girişim ve atılımlarının yansımalarıdır. Komünistler sendikalarda, kadınlar ve gençlik arasında verimli bir eylem yürütüyorlar. İlerici kadınlar hareketi, ilerici gençler hareketi, Avrupa'da çalışan, okuyan yurttaşlarımızın kurdıkları yığın örgütleri gelişiyor.

"İlerici gençlik hareketi, büyük bir gelişme süreci içindedir. Halkımızın ölümsüz büyük ozanı komünist Nazım Hikmet'in 75. doğum yıldönümü kutlama töreni yığınsal, politik bir gösteri oldu.

"... Yoldaşlar, partimiz geniş gençlik, öğrenci yığınlarını, işçi, köylü, aydın gençliğini örgütlemeye işine ayrı bir önem veriyor. Eskiden 'Komsomol' — Komünist Gençlik Örgütü — vardı, illegaldi. Merkez Komitesi, alt örgütleri vardı. Sektör bir kuruluşu. Komsomola girmekle TKP'ye girmek birdi. Parti Merkez Komitesi Komsomolu kaldırdı. Geniş, yığınsal, legal bir ileri gençlik örgütü kurma kararı aldı. Ama karar gene doğru dürüst uzun zaman uygulanamadı. Ancak partinin yeni atılım dönemiyle bu alanda atılan adımlar gelişmeye, meyvelerini vermeye başladı. Gençlik hareketi, partimizin aktif yedek gücüdür. Partimiz bu gücü bütün olanaklarıyla geliştirecek, örgütlenmesine, gelişmesine, Leninci kadrolar yetiştirmesine, devrimci, atılğan genç kuşaklar yetiştirmesine ayrı bir önem verecektir.

"Kadın hareketi de yeni bir atılım içindedir... ilerici kadınlarımız büyük bir savaşıma atılıyor. Çok çetin savaştır bu, partimize atılğan, aktif, bilinçli kadın yoldaşlar, komünistler yetiştirelim. Partinin sendikal çalışmalarını övünülecektir. Parti örgütleri, komünistler sendikal harekette rol oynamaya başla-

dılar. Yığınsal, 100 binlik işçi çıkışlarında: 1 Mayıs gibi yarım milyonluk yürüyüşte, gene 500 binlik genel grevde, faşizme karşı özgürlük gösterilerinde parti örgütleri kendilerine bütün görevleri başarıyla yerine getirdiler. Bu gösteri ve direnişlerdeki disiplin, düzen parti örgütlerinin, komünistlerin eliyle, akhyla, atılım ve özverili savaşlarıyla sağlandı.

"... Parti örgütleri, parti üyeleri yenidir, gençtir, deneyleri azdır. Kimileri legaliteye, kimileri aşırı gizliliğe kaçıyor. Bu durumu somut eylemlerle ayarlamak gerek. Bunlar örgüt işidir. Kadro politikasıdır, militan kadrolar yetiştirme işidir.

Parti içi düzen

"İş ve görev bölümünü tüzüğe göre uygulamak. Başbozuk, gelişigüzel çalışılmaz. Komünist Partisi işçi sınıfının en yüksek politik örgütü, genelkurmaylığı, öncü koludur. Bunu yalnız saymak, tüzüğe yazmakla iş bitmiyor. Parti organlarını gereğince kurmak, bunların saat gibi çalışmalarını sağlamak kesinlikle gündemdedir.

"Partimizin atılımları, gelişmesi bize güç veriyor. Konferansımız bu gücü gösteriyor. Bütün engelleri kıracağız.

"Yaşasın TKP!

"Yaşasın SBKP!

"Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

"Yaşasın Leninizm!

(Kitapta, Taksim'deki pankartlarda "Yaşasın proletarya enternasyonalizmi", "Türkiye işçi sınıfı partisine özgürlük", "Ulusal Demokratik Cephe", "141 ve 142'ye hayır", "İleri demokratik bir düzen", "Bütün ülkelerin işçileri birleşin" sloganları veya İsmail Bilen'in tabiriyle belgilerinin yer alması, yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, TKP ile 1 Mayıs 1977 mitingini tertipleyen DİSK ve dernekler arasındaki talimata uygun organik bağı sergilemektedir.)

Kapanış konuşmasından pasajlar

"Parti konferansı, çok zor koşullar altında fakat düzenli ve uzun boylu bir çalışmayla hazırlandı.. açık vermemek için elden gelen bütün konspirasyon, gizlilik yöntemleri uygulandı.

"... Partimizin tarihinde kongreler olmuş ama kongrelerin birçoğu doğru kararlar aldığı halde bu kararların birçoğu uygulanamamıştır. Acemilikler olmuş. Daha doğrusu tüzüğün konspirasyon ilkeleri çiğnenmiş, bu yüzden parti kongrelerinin kararları uygulanmamış, seçilen Merkez Komitesi, örneğin 4. Kongre'den bir hafta sonra içeri düşmüştür. Bu oldu... Parti gizliliğine uyulmazsa, bu olmazsa, yapılanlar oyun kağıdından evler gibi yıkılır gider. Hepsî, Konferansa katılanlar kellesini koltuğunun altına almış yoldaşlardır. Parti tüzüğünü, disiplini bilirler... Lega-

le birgün çıkacağız.

".. Burada alınan kararların hepsi açıklanamaz. Çoğu açıklanacak, basına verilmesi yararlı ve konspirasyonu bozmayan kesimleri, halkımıza basına açıklanacaktır. İşçi sınıfı, partisinin, TKP'nin ne yaptığını duymalıdır, bilmelidir.

"... Buradaki bütün konuşmaların hepsinde bir nokta, bir düğüm yeri var ki önemli... Hepsî örgüt sorununa geliyor. Örgüt olursa herşeyi yaparız. Bunu biraz daha somutlaştırmalı. Örgüt havada değil, bu, 'fabrikalar kalelerimizdir' sloganı ile bağlı. Ağır endüstri kollarında, bu işçiler arasında temel örgütleri kurmak, onları eylemlere sürmek. Taban örgütleri (hücreler), komiteler, partinin temel örgütleri, dayanaklarıdır. Eskiden olduğu gibi olmamalı. Bazen temel örgüt kuruluyordu fabrikalarda. Toplanıyorlardı haftada bir defa. Adem Baba'dan başlardı konuşmaya. Bir defa, bir hücre toplantısında, baktım, bir işçi yoldaş dedi ki: "Ben sekreterim... Fabrikanın ne zaman kurulduğunu sordum. 'Yeni' dedi. Ben de, 'sen hâlâ taş devrindesin' dedim. Fabrikada ne oluyor? Kim nasıl davranıyor? Ne yapıyor? Güncel savaş nedir? Somut ne yapmalı? Komünist, komite bunlar üzerinde eğilmelidir. Partinin politikasını somut uygulamak, yığınlara iletmek.

"Profilo... Çok önemli bir olay... Oraya barikata çıkacağız. Barikata zorluyorlar bizi. Bizim savaşımız kan ve ateş içinden geçiyor. Rızî olmayacağız işçileri, gençleri, sokaklarda, alanlarda vursunlar. Savaşacağız. O da fabrikada olur. 'Fabrikalar kalelerimizdir' belgisinden ayrılmayacağız... Yığın olduğu yere polis burnunu kolay kolay sokamaz. Provokasyon her zaman yapılabilir. Bize uyamak olmak düşer. 1928'de iki arkadaş İstanbul'da İstiklâl Caddesi'nde 1 Mayıs çağrısı dağıttık. Hem dağıtıyor, hem koşuyor, kaçıyorlardık. El kadar bir kağıt için, bir bildiri için 5 yıl göze alıyorduk. Şimdi olanaklar başka. Ama işin çekirdiği fabrika örgütüdür. Parti büyüyor. Sorunlar da... Yoldaşların en çok değindikleri örgüt sorunudur. Kürt sorunu da var. Ne olursa olsun. Ama herşeyin başı yine de parti örgütüdür. Onunla başarılı oluruz... Böylesi bir konferans yüz akıyla çıktık."

Kapanış konuşması da parti mensuplarının mücerret kimlikleri, vasıfları ve çalışma şekilleri hakkında operasyonlarda elde edilen bilgilerin talimata uygun olduğunu göstermektedir.

1981 TKP-MK Plenumu

Satıklarımızdan Doğu Karadeniz Yöre Sekreteri Ölmez parti isimli İbrahim Cihan Şenoğuz'un evindeki çantasında, İ.Bilen'in Kapanış Konuşması dahil 42 sayfa olarak, ve gene sanıklardan Erden Akbulut'un evinde 25 sayfa olarak bulunan ve son sayfadaki dipnottan 22

Eylül 1981 günü *TKP'nin Sesi* radyosundan yayınlanan bir yazının banda alınıp tape edilmiş şekli olduğu anlaşılır ve "..." işaretli yerlerinin yayın bozukluğu nedeniyle anlaşılmadığı belirtilen, TKP MK Sekreteri Bilen Yoldaş'ın 1981 Ağustos'unda Polit Büro adına TKP MK Plenumu'nda yaptığı konuşmadan (rapordan) önemli pasajlar:

"Merkez Komitesi Plenumu'nu açıyorum. Toplantımız çok çetin, olağanüstü karmaşık koşullarda toplanıyor. 12 Eylül askersel devirmesi partimizi her alanda yeni sorunlarla, bunları çözme göreviyle yüz yüze getirdi. Öyle ki, gelen saldırıya karşı partiyi, örgütlerimizi, kadrolarımızı sel ağzından almak, bunları korumak sorunu ön plana çıktı.

"Yoldaşlar,

"İşbirlikçi büyük burjuvazinin, egemen çevrelerin işçi sınıfına karşı, partimize karşı elindeki en güçlü araçlar, ordu gücüyle saldırıya geçmiş olduğu bir dönemde MK Plenumu'nun toplanabilmesi büyük bir başarıdır. Bu olay anti-komünist saldırının amacına ulaşmadığını, partimizin savaşım gücünü kıramadığını gösterir. Parti üyelerinin çoğunluğu yeni kuşaktır...

"Yoldaşlar,

"Plenumu olağanüstü iç ve dış koşullarda topluyoruz. Bu koşullar nelerdir? Birincisi, emperyalizmin yayılması, saldırgan sorunları, yeni ABD yönetimi, Nato'da başı çekenler yumuşamadan uluslararası gerginliği arttırma, çatışmaları dürtükleme politikasına geçti. Pentagon saldırı stratejisini başa alıyor. Baş tehlike bu, bu turmanışa, silahlanma yarışına, yeni bir dünya savaşı kopmasına karşı durmak günümüzün en yakıcı sorunudur. Bu olanak vardır. Sovyetler Birliği, sosyalist dünya, barışsever güçler, yeryüzünün işçi ve komünist hareketi vardır. Türkiye işçi sınıfı ve onun savaşkan Komünist Partisi TKP, bu savaşımın içindedir.

"İkincisi, ABD emperyalizmi, onun bağlaştığı olan, onun dümen sularında iz süren çevreler, her yerde devrimci güçlere karşı, tüm dünya devrimci sürecine karşı genel bir karşı saldırıya geçmiştir. 12 Eylül askersel devirmesi ile ülkemizde politik durum önemli bir değişikliğe uğradı. Gerici askersel rejimin işçi sınıfına, ilerici güçlere karşı yürüttüğü baskılar Türkiye'yi ulusal çapta bir dizi tehlikelerle yüzyüze getirdi.

"Üçüncüsü, partimiz gelen sert baskılarla, son dönemde yoğunlaşan tutuklamalarla karşı karşıya kaldı. Sovyetler Birliği, sosyalist ülkeler sistemi her geçen gün daha da güçleniyor. Sosyalizmden komünizme yönelen Sovyetler Birliği, sosyalist ülkeler sistemi yenilmezdir. Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin ardıcıl barış politikası Türkiye halkının savaşımına da geniş olanaklar açıyor.

(Devam edecek)